

**Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարության
2015թ. գերակա խնդիրները**

22. Վարչատարածքային բարեփոխումների իրականացման շարունակականության ապահովում

1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

2013-2014 թթ. ընթացքում մշակվել են համայնքների խոշորացման պիլոտային ծրագրեր, կատարվել են փոփոխություններ ՀՀ օրենսդրության մեջ: 2015 թվականին նախատեսվում է շարունակել գործընթացը՝ խոշորացվող համայնքների փնջերում անցկացնելով տեղական հանրաքվեներ:

2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Գերակա խնդրի լուծման դեպքում կշարունակվեն ՀՀ կառավարության կողմից հավանության արժանացած Համայնքների խոշորացման և միջհամայնքային միավորումների ձևավորման հայեցակարգով նախատեսված վարչատարածքային բարեփոխումները:

23. ՄԱԿ-ի միջազգային որոնողափրկարարական խորհրդատվական խմբի չափանիշներին համապատասխան որակավորում ունեցող երեք քաղաքային (Երևանում, ՀՀ Շիրակի և Սյունիքի մարզերում) որոնողափրկարարական թիմերի ձևավորում

1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

ՄԱԿ-ի մարդասիրական գործերի համակարգման գրասենյակի Միջազգային որոնողափրկարարական խորհրդատվական խումբը (INSARAG) հիմնադրվել է 1991 թ.: Հիմնադրման հիմք է հանդիսացել 1988 թ. Սպիտակում տեղի ունեցած երկրաշարժը, որի ժամանակ փրկարարական աշխատանքներ իրականացնող միջազգային որոնողափրկարարական թիմերը գործել են ոչ համակարգված և անարդյունավետ: Արդյունքում, ՄԱԿ-ի կողմից միջոցներ են ձեռնարկվել այնպիսի մարմին ստեղծելու, որը կհամակարգի բոլոր որոնողափրկարարական թիմերի աշխատանքները: Դրանք հատուկ փրկարարական աշխատանքների համար նախատեսված թիմեր են, որոնք հիմնականում արձագանքում են միջազգային խոշոր աղետներին: Այդ թիմերը համագործակցում են INSARAG-ի քարտուղարության աջակցությամբ և առաջնորդվում հատուկ այդ թիմերի համար ստեղծված ուղեցույցներով:

Սկսած 2005 թվականից՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը մասնակցում է INSARAG-ի կողմից կազմակերպվող միջոցառումներին: 2010 թվականից աշխատանքներ են տարվում միջազգային չափանիշներին համապատասխան քաղաքային որոնողափրկարարական թիմ ստեղծելու ուղղությամբ: 2011 թ. հայտ է ներկայացվել INSARAG-ի քարտուղարություն՝ արտաքին որակավորման վարժանքը 2015 թ. անցկացնելու համար:

Արտաքին որակավորումն անցնելու համար ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարության և Շվեյցարիայի միջազգային զարգացման և համագործակցության գործակալության հետ համագործակցության արդյունքում, 2013-2014 թթ. ընթացքում, ստեղծվել են 3 քաղաքային որոնողափրկարարական թիմեր (Երևանում, ՀՀ Շիրակի և Սյունիքի մարզերում), որոնց հատկացվել է միջազգային բոլոր չափանիշներին համապատասխանող գույք (2015 թ. նշված ծրագրի 2-րդ փուլում նախատեսվում է ստեղծել ևս 3 այդպիսի թիմ):

2014 թ. ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը դիմել է Լեհաստանի պետական հրդեհային ծառայությանը՝ մենթորներով աջակցելու հարցում: Մենթորն արտաքին որակավորման գործընթացի ղեկավար է, ում, ըստ INSARAG-ի ուղեցույցի, պետք է վարձակալի որակավորմանը դիմած երկիրը: Արտաքին որակավորման գործընթացը տևում է 1-2 տարի, և մենթորի առկայությունը պարտադիր է: Դիմումի արդյունքում լեհական կողմը բացի մենթորական անհատույց աջակցությունը, համաձայնել է Լեհաստանում մի շարք դասընթացներ անցկացնել հայկական քաղաքային որոնողափրկարարական թիմի անդամների համար և տրամադրել գույք:

2015 թ. հայկական քաղաքային որոնողափրկարարական թիմի համար վերջին հնարավորությունն է որակավորում ստանալու համար, քանի որ INSARAG-ի քարտուղարության կողմից այլևս չի պլանավորվում անցկացնել նոր թիմերի արտաքին որակավորում:

2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

INSARAG-ի արտաքին որակավորում ստանալու համար անհրաժեշտ է, որ քաղաքային որոնողափրկարարական թիմը բավարարի քարտուղարության կողմից ներկայացվող նվազագույն պահանջներին, երկիրը պետք է ունենա ժամանակակից գույքով հագեցված մի քանի թիմեր, որոնք նախապես պետք է անցնեն INSARAG-ի ներքին որակավորում, թիմերի ղեկավար կազմը պետք է մասնակցի INSARAG-ի քարտուղարության կողմից կազմակերպվող ամենամյա բոլոր միջոցառումներին, այնուհետև առաջադրի այդ թիմերից մեկը INSARAG-ի արտաքին որակավորմանը (ներքին և արտաքին որակավորման գործընթացն իրենից ներկայացնում է 36-ժամյա անընդհատ վարժանք): INSARAG-ին անդամակցությունը որոնողափրկարարական աշխատանքներ իրականացնող թիմերի համար մասնագիտական որակավորման բարձրագույն աստիճանն է:

Վերոնշյալ կատարված և պլանավորված միջոցառումների շնորհիվ ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը Շվեյցարիայի միջազգային զարգացման և համագործակցության գործակալության և Լեհաստանի պետական հրդեհային ծառայության հետ համագործակցության շրջանակներում 2013-2015 թթ. ընթացքում ստացել և նախատեսում է ստանալ մոտավորապես 1,6 մլն ԱՄՆ-ի դոլարին համարժեք գույք.

- 2013-2014 թթ. - 770 000 ԱՄՆ-ի դոլարին համարժեք գույք՝ ներդնելով միայն 21 մլն դրամ՝ 36-ժամյա վարժանքների նախապատրաստման և անցկացման համար.

	<ul style="list-style-type: none"> • Մենթորական աջակցություն՝ Լեհաստանի պետական հրդեհային ծառայությունը հայկական թիմի արտաքին որակավորման համար նշանակել է 2 մենթոր՝ 2014-2015 թթ. համար (1 մենթորի տարեկան հոնորարը մոտավորապես 50 000 ԱՄՆ-ի դոլար է)։ • 2015 թ. նախատեսվում է ստանալ մոտ 700 000 ԱՄՆ-ի դոլարին համարժեք գույք՝ ներդնելով 50 մլն դրամ, որից 25 մլն-ն՝ INSARAG-ի արտաքին որակավորման վարժանքի նախապատրաստման և անցկացման համար, իսկ 25 մլն-ն՝ ներքին կարողությունների զարգացման համար։
<p>24.</p>	<p>Հայաստանի Հանրապետության հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում (ՀՀ Տավուշի մարզի Արծվաբերդի, Մովսեսի, Ազատամուտի և ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Խաչիկի գյուղական համայնքներում) 4 կամավորական հրշեջ-փրկարարական հենակետերի հիմնում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության մարզերի հեռավոր և սահմանամերձ գյուղական բնակավայրերում ծագած արտակարգ իրավիճակների դեպքերին՝ բարդ ռելիեֆի և տարածքներն սպասարկող հրշեջ-փրկարարական ջոկատներից մեծ հեռավորության պատճառով, արձագանքումն իրականացվում է զգալի ուշացումներով: Որոշ դեպքերում արձագանքումն ընդհանրապես ապարդյուն է լինում, արդյունքում վտանգվում է բնակչության կյանքն ու առողջությունը՝ ստեղծելով անպաշտպանվածության զգացում: Դեռևս խորհրդային տարիներին մի քանի հարյուր հեռավոր գյուղական բնակավայրերի պաշտպանության նպատակով ստեղծվել և բավական արդյունավետ գործում էին մի քանի տասնյակ հրշեջ կամավորական խմբեր, որոնք դադարեցին գործել: Ինչպես ցույց է տալիս հրդեհների և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքերի բազմամյա վերլուծությունը, բնակավայրերը պահպանող հրշեջ-փրկարարական ջոկատներից 10-15 կմ-ից հեռու գտնվող գյուղական բնակավայրերում հրդեհներն ուղեկցվում են զգալի նյութական վնասներով: Արտասահմանյան զարգացած երկրներում կամավորականների հրշեջ հենակետերի թիվը մի քանի տասնյակ անգամ գերազանցում է պետական բյուջեի միջոցներով ծառայություն իրականացնող ստորաբաժանումների և պրոֆեսիոնալ հրշեջ-փրկարարների թիվը:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>2015 թվականին ՀՀ հեռավոր և սահմանամերձ բնակավայրերում՝ ՀՀ Տավուշի մարզի Արծվաբերդի, Մովսեսի, Ազատամուտի և ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Խաչիկի գյուղական համայնքներում կունենանք կամավորական հրշեջ-փրկարարական 4 հենակետ: Նշված հեռավոր և սահմանամերձ գյուղական բնակավայրերի պահպանության համար կամավորական հրշեջ հենակետերի ստեղծումը հնարավորություն կտա էականորեն կրճատելու հրդեհների և այլ արտակարգ իրավիճակների դեպքերի արձագանքման ժամանակը, նվազեցնելու բնակչությանը պատճառվող նյութական վնասների չափը, բարելավելու բնակչության</p>

	պաշտպանվածության վիճակը:																																									
25.	<p>ՀՀ ՏԿԱԻՆ Ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի ուսումնական բազայի և Փրկարար ծառայության Տավուշի ու Լոռու մարզային փրկարարական ստորաբաժանումների հրշեջ-փրկարարական տեխնիկայի և տեխնիկական զինվածության քաղաքացիական ծամանակակից գույքի տրամադրում</p> <p>1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)</p> <p>ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարության Ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի ուսումնական բազայի, ինչպես նաև Փրկարար ծառայության Տավուշի ու Լոռու մարզային փրկարարական վարչությունների ստորաբաժանումներում շահագործվող հրշեջ տեխնիկայի ավելի քան 95 տոկոսն արտադրվել ու շահագործվում է 1980-ական թվականներին և պետք է դուրս գրված լինեին դեռևս 10-15 տարի առաջ: Ինչպես ֆիզիկապես, այնպես էլ բարոյապես մաշվածության պատճառով նրանք արտակարգ իրավիճակների վայր են հասնում ու շագումներով: Ավելին, ցանկացած շատ, թե քիչ լուրջ հրդեհի դեպքում հրշեջ ավտոմեքենաները խափանվում են՝ պատճառ դառնալով նյութական չարդարացված վնասների և ծախսերի, ֆիզիկապես մաշված վիճակում են, կամ բացակայում են տեխնիկական զինվածության պարագաները:</p> <p>2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը</p> <p>Խնդրի լուծումը հնարավորություն կտա էականորեն կրճատելու արտակարգ իրավիճակների դեպքերի արձագանքման ծամանակը, նվազեցնելու պետությանը և քաղաքացիներին պատճառված նյութական վնասների չափը, բարելավելու ուսուցման գործընթացը, բնակչության պաշտպանվածության վիճակը, խնայելու զգալի ուժեր և միջոցներ:</p> <p>ՀՀ ՏԿԱԻՆ Ճգնաժամային կառավարման պետական ակադեմիայի ուսումնական բազային և Փրկարար ծառայության Տավուշի ու Լոռու մարզային փրկարարական ստորաբաժանումներին հատկացվելու է հետևյալ գույքը՝</p>																																									
	<table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">NN ը/կ</th> <th rowspan="2">Անձնական գույք</th> <th colspan="3">ՔԱՆԱԿԸ</th> </tr> <tr> <th>ՃԿՊԱ</th> <th>Լոռի</th> <th>Տավուշ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>փրկարարական կոշիկ</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>համազգեստ</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>ձեռնոց</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>արմնկակալ</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>գլխարկ</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> <tr> <td>6.</td> <td>սաղավարտ</td> <td>20</td> <td>47</td> <td>47</td> </tr> </tbody> </table>	NN ը/կ	Անձնական գույք	ՔԱՆԱԿԸ			ՃԿՊԱ	Լոռի	Տավուշ	1.	փրկարարական կոշիկ	20	47	47	2.	համազգեստ	20	47	47	3.	ձեռնոց	20	47	47	4.	արմնկակալ	20	47	47	5.	գլխարկ	20	47	47	6.	սաղավարտ	20	47	47			
NN ը/կ	Անձնական գույք			ՔԱՆԱԿԸ																																						
		ՃԿՊԱ	Լոռի	Տավուշ																																						
1.	փրկարարական կոշիկ	20	47	47																																						
2.	համազգեստ	20	47	47																																						
3.	ձեռնոց	20	47	47																																						
4.	արմնկակալ	20	47	47																																						
5.	գլխարկ	20	47	47																																						
6.	սաղավարտ	20	47	47																																						

7.	ծնկկալ	20	47	47
8.	խլացուցիչ, ականջակալ	20	4	47
9.	պաշտպանիչ ակնոց (S.S. 2589)	20	47	47
10.	ներքնակ	0	0	0
11.	ձմեռային բաճկոն	20	47	47
12.	պայուսակ	20	47	47
13.	քնապարկ	0	0	0
14.	գլխի լապտեր	20	47	47
15.	Ժիլետ	20	47	47
16.	ձմեռային շալվար	20	47	47
		280	658	658
NN	Ձեռքի գործիքներ			
ը/կ				
1.	Կռան/ կվալո 4.5 կգ	2	2	2
2.	Կռան/ կվալո 1.5 կգ	2	2	2
3.	Դարբնի հատիչ	2	2	2
4.	Լինգ՝ մեծ	5	5	5
5.	Մեխահան	2	2	2
6.	Մետաղասղոց	2	2	2
7.	Երկաթ կտրելու սղոց	4	4	4
8.	Սղոց՝ ռուսական	2	2	2
9.	սեպերի հավաքածու	0	0	0
10.	Բոլտ կտրիչ 80 սմ	1	1	1
11.	Բոլտ կտրիչ 50 սմ	1	1	1
1.	Բահ՝ ձնահյուսի	5	5	5
13.	Բահ՝ իր կոթով կլոր	0	0	0

14.	Բահ՝ իր կոթով, քառակուսի	0	0	0
15.	Բահ՝ ծալովի	2	2	2
16.	Մուրճ	0	0	0
17.	Աշխատանքային գործիքների գուտի	2	2	2
18.	Մեխ՝ տուփի մեջ	0	0	0
19.	Մետր՝ 8 մ	2	2	2
20.	Սահմանազատման ժապավեն (500մ)	3	3	3
21.	Ներկ՝ փշովի տուփի մեջ, 10 հատ (նարնջագույն անդրադարձիչ)	1	1	1
22.	Կացին	2	2	2
23.	Կացին՝ փոքր	0	0	0
24.	Գործիքների հավաքածու	1	1	1
25.	Առաջին օգնության հավաքածու	1	1	1
26.	Վնասվածքի օգնության հավաքածու	1	1	1
NN ը/կ	Հրամանատարական շտաբի սարքավորումներ			
1.	Վրան՝ անձնակազմի համար, 4-տեղանոց	6	13	13
2.	Վրան՝ ղեկավարման շտաբի համար՝ 5 650 x 5 600 x 3 000 mm GUMOTEX, rescue systems HF 28	1	1	1
3.	Վրան՝ պահեստի համար՝ 3 000 x 5 600 x 3 000 mm GUMOTEX, rescue systems HF 15	1	1	1
4.	Վրան՝ առաջին օգնության համար՝ 3 000 x 5 600 x 3 000 mm GUMOTEX, rescue systems HF 1	1	1	1
5.	Վրան՝ խոհանոցային և խորհրդակցությունների՝ 8 300 x 5 600 x 3 000 mm GUMOTEX, rescue systems HF 42.4	1	1	1
6.	Տենտ՝ էլեկտրական սարքավորումների, տեխնիկայի համար	4	4	4
7.	Վրան՝ նախնական մաքրման Լյուբավա СТЕЛЛАЖНАЯ ПАЛАТКА	1	1	1

	ДЛЯ ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЙ ДЕКОНТАМИНА ИИ PSP DK 38 5.2մx6մ			
8.	Աթոռ (ծալովի)	30	30	30
9.	Սեղան (ծալովի)	15	15	15
10.	Վրան` պահեստի համար СТЕЛЛАЖНАЯ ПАЛАТКА PSP DK 38 3մx4մ	1	1	1
11.	Վրանների տաքացման սարքավորումներ Тепловая пушка непрямого нагрева дизельная Master BV 110 E	3	3	3
12.	Ջրի տաքացման սարք (165,000 BTU G2S Water Heater with Solution Injection)	1	1	1
NN ը/կ	Որոնողական սարքավորումներ			
1.	Աուդիո փրկարարական սարք	1	1	1
2.	Տեսողական փրկարարական սարք (System 951 - All-in-One Search System/	1	1	1
	Հիդրավլիկ սարքավորումներ			
NN ը/կ	Հիդրավլիկ պոմպ SR 20PT 2	1	1	1
1.	Հիդրավլիկ պոմպի խողովակներ 20-25մ HR 4520 COB	1	1	1
2.	Հիդրավլիկ դանակ CU 4055	1	1	1
3.	Հիդրավլիկ աքցան CT 4150C	1	1	1
4.	Հիդրավլիկ լայնացիչ SP4260	1	1	1
5.	Հիդրավլիկ ամբարձիչ RAM RA 4332 C	1	1	1
6.	Հիդրավլիկ ջարդիչ սարք cc 20c	1	1	1
7.	Հիդրավլիկ ձեռքի պոմպ HTT 1800	1	1	1
8.	Հիդրավլիկ գործիքների սպասարկման հավաքածու	1	1	1
NN	Պնեմատիկ սարքավորումներ			

ը/կ				
	Կոմպրետոր՝ շարժական	1	1	1
	Կոմպրետորի /Ֆիլտեր քարթրիջ	5	5	5
1.	Բարձիկ՝ օդային SFB-K 11/17	1	1	1
2.	Բարձիկ՝ օդային SFB-K 31/18	1	1	1
3.	Բարձիկ՝ օդային SFB-K 54/45	1	1	1
4.	Օդային բարձիկի ճնշումը կարգավորող հավաքածու	1	1	1
5.	Արտահոսքի կանխման հավաքածու՝ կոնաձև, բրգաձև և այլն	1	1	
6.	Օդային բարձիկի սպասարկման գործիքային հավաքածու	1	1	1
NN	Լեռնագնացի սարքավորումներ			
ը/կ				
	Ստատիկ պարան 90մ(13մմ)	0	0	0
1.	Ստատիկ պարան 6 մ (13 մմ)	0	0	0
2.	Ալպինիստական ամրագրոտի	5	5	5
3.	ID վայրէջքի հարմարանք	2	2	2
4.	Սարք՝ ապահովության GRIGRI	5	5	5
5.	Ստոպ դեպենդեր	2	2	2
6.	Ճախարակ Double	5	5	5
7.	Ճախարակ Single	5	5	5
8.	Ճախարակ ROLLCAB	2	2	2
9.	Ճախարակ TANDEM	4	4	4
10.	Պարանի պաշտպանիչ	20	20	20
11.	Տուժածի ամրագրոտի	4	4	4
12.	Կառաբին D	12	12	12
13.	Անկեռ 12 մմ (լրակազմ)	20	20	20
14.	Անկեռ 10 մմ	0	0	0

15.	Փրկարարական ձեռնոց	12	12	12
16.	Եռոտանի (լրակազմ)		1	1
	Գործիքներ` ներքին այրման շարժիչով			
NN ը/կ	Շղթայավոր սղոց` բետոնի ICS 695GC	1	1	1
1.	Ջրի պոմպ TVM70	2	2	2
2.	Շղթայավոր սղոցի սղոց EuroMax-35	5	3	3
3.	Շղթայավոր սղոցի շղթայի ուղղորդիչ ICS 16' 71600	1	1	1
4.	Շղթայավոր սղոց` փայտի	2	2	2
5.	Շղթայավոր սղոցի շղթա	8	4	4
6.	Շղթայավոր սղոցի շղթայի ուղղորդիչ	2	2	2
7.	Սկավառակային սղոց Partner 1250	1	1	1
8.	Ջրի պոմպ TVM60	0	0	0
9.	Սկավառակային սղոցի դիսկեր` ավնաստե սեզմենտավոր	4	2	2
	Սկավառակային սղոցի դիսկեր` մետաղ կտրող	6	4	4
	Հաղորդակցման սարքավորումներ			
NN ը/կ	Ռադիոկայան շարժական ICOM IC5023H	2	2	2
1.	Ռադիոկայան` ICOM IC5023H, YUE BL 150-3, ավեհավաքով	2	2	2
2.	Տպիչ Canon pixma MG 5340	1	1	1
3.	Նավիգատոր Garmin GPSMAP62s	2	2	2
4.	Դյուրակիր համակարգիչ Toshiba Satellite C855-22U	2	2	2
5.	Դյուրակիր ռադիոկայան ICOM IC F3002	10	10	10
	Այլ			

NN ը/կ	Այլումինե արկղ 1200x800x600mm	5	5	5
1.	Այլումինե արկղ 1100x700x500mm	5	5	5
2.	Այլումինե արկղ 1000x600x400mm	5	5	5
Էլեկտրական սարքավորումներ				
1.	Լուսարձակ՝ շարժական, կոշտ աշտարակով	2	2	2
2.	Երկարացման լար	6	6	6
3.	Լուսային աշտարակ	1	1	1
4.	Բաշխիչ	0	0	0
5.	Էլեկտրական գործիքների հավաքածու	1	1	1
6.	Հորատիչ	1	1	1
7.	Սկավառակավոր կտրիչ	1	1	1
8.	Գայլիկոնների հավաքածու	1	1	1
9.	Էլ. հորատիչի ավմաստե սեզմենտավոր հորատման հարմարանք	2	2	2
	Էլ. հորատիչի ավմաստե սեզմենտավոր հորատման հարմարանքի փոխանցման դետալ			
10.	լապտեր	6	6	6
11.	պլազմային էլեկտրակտրիչ	1	1	1
12.	էլեկտրական շաղափ (մարտկոցով)	1	1	1
13.	օդափոխման սարք			

Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարության միգրացիոն պետական ծառայություն

Օտարերկրյա պետություններում գտնվող ՀՀ քաղաքացիների համար Հայաստան վերադարձի վերաբերյալ իրենց հուզող հարցերը ժամանակակից էլեկտրոնային կապուղիներով պետական իրավասու մարմիններին ուղղելու հնարավորության ապահովում

1. Գերակա խնդրի անհրաժեշտությունը (նպատակը)

Ներկայումս ազատ տեղաշարժի սահմանադրական իրավունքի իրացման պայմաններում այլ երկրներում գտնվելու կամ բնակվելու հանգամանքով պայմանավորված՝ ՀՀ քաղաքացիների մի զգալի հատված զրկված է ՀՀ-ում բնակվող քաղաքացիներին հավասար իրավունքով հայաստանյան պետական մարմիններին դիմելու հնարավորությունից:

Հայաստանի Հանրապետություն վերադարձի և կայուն վերահաստատման գործընթացների վերաբերյալ համապատասխան տեղեկատվության, ինչպես նաև սեփական խնդիրների հետ կապված պետական մարմիններին ուղղակիորեն դիմելու սահմանափակ հնարավորությունը և դրանով պայմանավորված անորոշությունը բացասաբար են անդրադառնում հայրենիք կամավոր վերադարձի որոշման ընդունման գործընթացին:

2. Գերակա խնդրի լուծման դեպքում ակնկալվող արդյունքը

Ակնկալվում է օտարերկրյա պետություններում գտնվող Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիների համար ստեղծել վերադարձի վերաբերյալ հարցերով հայաստանյան պետական մարմիններին ժամանակակից էլեկտրոնային կապուղիներով դիմելու և սահմանված ժամկետներում իրենց հուզող հարցերի պատասխանների ստացման հնարավորություն: